

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8To/30/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114010903
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. František Mozner
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114010903.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Mariána Sninského a JUDr. Emila Dubňanského na verejnom zasadnutí konanom 27. januára 2016 v Prešove takto

rozhodol:

Podľa § 319 Tr. poriadku zamieta odvolanie obžalovaného X. X. proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 19. mája 2015, sp. zn. 4T/85/2014.

odôvodnenie:

Okresný súd Prešov rozsudkom z 19. mája 2015, sp. zn. 4T/85/2014, uznal obžalovaného X. X. vinným z prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) Tr. zákona, ktorý mal spáchať tak, že v presne nezistenom čase v dňoch 12. marca 2013 do 15. marca 2013 v Prešove na ulici K. V. číslo X, na parcele C KN XXXX/XX zapísanej v k. ú. X. na LV číslo XXXXX s druhom pozemku „Zastavané plochy a nádvoria“, ako vlastníka pozemku nachádzajúceho sa v ochrannom pásme pamiatkovej rezervácie mesta Prešov, na ktorom sa nachádzala drevina, v rozpore s ustanoveniami § 47 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, bez súhlasu orgánu ochrany prírody na výrub stromov a bez záväzného stanoviska Krajského pamiatkového úradu v Prešove, napriek tomu, že stromy boli celkovo v pomerne dobrej zdravotnej kondícii, a pokiaľ aj boli v ich korunách poškodeného alebo odumreté vetvy, nachádzali sa tam iba jednotlivo a bolo možné ich odstrániť tzv. „zdravotným rezom“, a teda bez nutnosti vyrúbať celú drevinu, si za účelom predaja daných pozemkov objednal u spoločnosti U., s. r. o., X. číslo X, X., výrub 10 ks stromov druhu Hrab obyčajný „Carpinus betulus“, pričom výrub stromov s redukovanými obvodmi kmeňov 189 cm, 190 cm, 139 cm, 164 cm, 124 cm, 196 cm, 192 cm, 239 cm, 201 cm a 191 cm vo výške 130 cm nad zemou bol zamestnancami spoločnosti U. na základe objednávky aj vykonaný, čím takto ku škode Slovenskej republiky, zastúpenej H. Y. X., H. Q. H.D. X., Z. F. 2, XXX XX X., spôsobil ujmu na spoločenskej hodnote vyrúbaných drevín v sume 17.696,- eur.

Za to mu uložil podľa § 305 ods. 1 Tr. zákona v spojení s § 36 písm. j) Tr. zákona a § 38 ods. 3 Tr. zákona trest odňatia slobody v trvaní troch mesiacov, výkon ktorého podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zákona podmienenečne odložil na skúšobnú dobu, ktorú podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určil na jeden rok. Zároveň mu podľa § 56 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona uložil peňažný trest vo výmere šesťtisíc eur a pre prípad, že by výkon peňažného trestu mohol byť úmyselne zmarený, mu podľa § 57 ods. 3 Tr. zákona ustanovil náhradný trest odňatia slobody v trvaní troch mesiacov.

Napokon podľa § 288 ods. 1 Tr. poriadku odkázal poškodenú Q. J. - H. Y., H. Q. H.D. X. X., Z. F. X, X., s nárokom na náhradu škody na občiansko-súdne konanie.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd považoval za vyvrátenú obhajobu obžalovaného spočívajúcu v tvrdení, že tento nechal predmetné stromy vyrúbať kvôli ich zlému stavu ako kalamitný výrub len v záujme zamedzenia škôd na živote a majetku, a preto nežiadal o súhlas

orgán ochrany prírody. Poukázal pritom na závery znalca z odboru Lesníctvo a Ochrana životného prostredia D.. F. E., ktorý po preskúmaní pňov po zrezaných stromoch konštatoval, že hoci niektoré pne vykazujú znaky poškodenia, nešlo o odumreté, uschnuté stromy a nezistil ani hnilobné procesy, ktoré by viedli k uhynutiu stromov. Nebol preto potrebný okamžitý výrub stromov a ak sa na nich nachádzali poškodené či odumreté vetvy, na ich odstránenie postačil tzv. zdravotný rez. Okresný súd mal za to, že zo zabezpečenej fotodokumentácie pňov je aj pre laika zrejmy v drvivej väčšine ich dobrý stav. Preto hodnotil tvrdenia obžalovaného a svedka F. Q. ako účelové. Hoci začiatkom roka 2013 boli kalamitné obdobia, tieto neboli takého charakteru, aby kalamita poškodila stromy na predmetnom pozemku do takej miery, žeby si to vyžadovalo okamžitý zásah. V období od 12. februára 2013 až do začiatku výrubu 12. marca 2013 príslušníci Hasičského a záchranného zboru v Prešove nevykonali žiaden výjazd ku kalamitnej udalosti na ulici, na ktorej sa predmetný pozemok nachádzal. Okresný súd potom považuje za ťažko predstaviteľné, aby kalamitná udalosť nastala práve na predmetných vyrúbanych stromoch a ostatné dreviny rovnakého druhu, veku neboli kalamitou zasiahnuté do tej miery, aby bol nevyhnutný zásah. Kalamita nehrozila a dochádzalo k podstatnému topeniu snehu, čo potvrdzujú aj prvotné fotografie z obdobia krátko po výrube. Okresný súd poukazoval aj na to, že nebolo preukázané, aby sa obžalovaný telefonicky informoval na Mestskom úrade v Prešove na podmienky kalamitného výrubu pred vykonaním výrubu a oznámenie podal prostredníctvom svedka D.. X. Q. 18. marca 2013.

Za motív konania obžalovaného považoval okresný súd snahu zvýšiť hodnotu pozemku, na ktorom sa stromy nachádzali. Vychádzal pritom zo skutočnosti, že obžalovaný predal predmetný pozemok už 5. apríla 2013. Kúpnu cenu uvedenú na kúpnej zmluve považoval za irelevantnú. Vychádzal pritom z písomných vyjadrení realitných kancelárií pôsobiacich v Prešove, ktoré uvádzali rozdiel v cene za m² vo výške cca tridsať eur medzi cenou za stavebný pozemok a za pozemok, ktorý nie je určený na výstavbu a nachádzajú sa na ňom stromy.

S odkazom na zákonné povinnosti vyplývajúce z príslušného znenia zákona o ochrane prírody a krajiny zdôraznil okresný súd, že podľa správ Krajského pamiatkového úradu Prešov a príslušného orgánu ochrany prírody predmetnému výrubu stromov, ktoré rástli v ochrannom pásme Pamiatkovej rezervácie Prešov, nepredchádzalo vydanie žiadneho súhlasného stanoviska.

Pri ukladaní trestu okresný súd zohľadnil, že obžalovaný je ženatý, má dve deti, z miesta bydliska je hodnotený všeobecne, pričom doposiaľ nebol odsúdený a ani nebolo preukázané, že by sa dopustil nejakých priestupkov. Obžalovaný pritom vyjadril ochotu vykonať náhradnú výsadbu drevín. Zohľadniac doterajšiu bezúhonnosť obžalovaného a nezistiac prítomnosť priťažujúcej okolnosti upravil trestnú sadzbu podľa § 38 ods. 3 Tr. zákona a v rámci nej uložil trest, ktorý považoval za trest uložený v súlade s účelom trestu tak, ako je uvedený v § 34 ods. 1 Tr. zákona. Pri výške peňažného trestu zohľadnil aj obohatenie, ktoré mohol obžalovaný získať v dôsledku nárastu ceny pozemku.

Výrok o náhrade škody odôvodnil skutočnosťou, že spôsobenú spoločenskú ujmu možno nahradiť i prípadnou výsadbou.

Proti tomuto rozsudku, ktorý bol obžalovanému oznámený dorúčením jeho rovnopisu 20. augusta 2015, podal obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu ešte 28. mája 2015 odvolanie, ktoré smeruje proti všetkým jeho výrokom. V dodatočne predložených písomných dôvodoch v podstate namieta, že skutok, z ktorého je obžalovaný, nie je trestným činom, pretože jeho konanie bolo v súlade so zákonom č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. S odkazom na príslušné ustanovenia tohto zákona, konštatuje, že si svoju oznamovaciu povinnosť splnil, pretože ním poverená osoba 15. marca 2013 telefonicky a 18. marca 2013 písomne uskutočnila toto oznámenie. Odvolateľ namieta, že konanie na správnom orgáne vo veci oznámenia o kalamitnom výrube stromov prebehlo a bolo ukončené záznamom z 27. novembra 2013 o pokračovaní v prerušenom konaní. Na základe toho sa domnieva, že keď kompetentný správny orgán posúdi konanie obžalovaného o kalamitnom výrube drevín ako zákonné, nemôže súčasne obstať predmetné trestné konanie. Takúto obranu považuje odvolateľ za rozhodujúcu, pričom súd prvého stupňa sa s ňou v napadnutom rozhodnutí nijako nevyšporiadal.

Okrem toho vytýka okresnému súdu, že sa nedostatočne vysporiadal s obhajobou obžalovaného, že predmetné dreviny bezprostredne ohrozovali život alebo zdravie človeka, alebo mohli spôsobiť značnú škodu na majetku. Odvolateľ predložil vlastné hodnotenie výpovedí na hlavnom pojednávaní vypočutých

svedkov F. Q. a D.. X. Q., ktorí podľa neho boli de facto jediní, ktorí mohli popísať stav drevín. Znalecký posudok D.. F. E. hodnotí ako nedôveryhodný z dôvodu, že znalec nemal možnosť objektívne sa zoznámiť ani s jednou vyrúbanou drevinou a vychádzal len zo stavu pňov.

Na podklade takto riadne a včas podaného odvolania osobou na to oprávnenou preskúmal Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v zmysle § 317 ods. 1 Tr. poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Nezistiac pritom chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodnili podanie dovolania, a po doplnení dokazovania potrebného na to, aby mohol vo veci rozhodnúť, dospel k záveru, že podané odvolanie nie je dôvodné.

V prvom rade odvolací súd skúmal, či postup konania predchádzajúci napadnutému rozsudku netrpí takými podstatnými chybami, v dôsledku ktorých by bolo nevyhnutné napadnutý rozsudok zrušiť. Pri tomto prieskume zistil, že vo veci rozhodoval príslušný súd v zákonom zložení, právo na obhajobu obžalovaného bolo dodržané, keďže tento sa zúčastnil hlavného pojednávania, na ktorom mal možnosť predniesť svoju obhajobu, následne mal možnosť vyjadriť sa k dôkazom vykonaným vo vzťahu k výrokom o vine a treste. Hlavné pojednávanie, na ktorom bol vyhlásený napadnutý rozsudok, bolo so súhlasom obžalovaného vykonané v jeho neprítomnosti. Z toho vyplýva, že konanie predchádzajúce vyhláseniu rozsudku je v súlade so zákonom a mohlo tak tvoriť podklad pre skutkové a právne závery pri rozhodovaní o vine a treste.

Okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu nevyhnutnom pre jeho rozhodnutie a v podstate sa vysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie. Dôkazy, ktoré boli vykonané pred odvolacím súdom, len potvrdili správnosť skutkových zistení súdu prvého stupňa i správnosť použitej právnej kvalifikácie.

Dôkazy vyhodnotil prvostupňový súd spôsobom uvedeným v § 2 ods. 12 Tr. poriadku a takýmto postupom dospel v otázke viny k správnym skutkovým a právnym záverom.

Obsah vykonaného dokazovania je pritom rozvedený v odôvodnení napadnutého rozsudku, v ktorom konajúci súd v súlade s § 168 ods. 1 Tr. poriadku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy oprel svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov. Rozviedol aj svoje právne úvahy pri posudzovaní dokázaných skutočností podľa príslušných ustanovení zákona. Ani v tomto smere teda rozsudok netrpí chybami. Odvolací súd si pritom logické a presvedčivé dôvody súdu prvého stupňa v celom rozsahu osvojil, v podrobnostiach na ne odkazuje a nad ich rámec aj so zreteľom na podstatu odvolacích námietok k veci dodáva:

K výhradám obžalovaného proti hodnoteniu dôkazov je nutné zdôrazniť, že proces dokazovania v trestnom konaní je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po posúdení všetkých vo veci vykonaných dôkazov dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Zákon pritom neurčuje a ani nemôže určiť konkrétne pravidlá, podľa ktorých by sa malo vychádzať v konkrétnom prípade pri určení rozsahu dokazovania alebo pri hodnotení obsahu dôkazov, prípadne ich vzájomnej súvislosti. Len súd, ktorý jediný v rámci trestného konania je oprávnený rozhodovať o vine a treste, pri hodnotení dôkazov v súlade s § 2 ods. 12 Tr. poriadku rozhodne, o ktoré z nich svoje rozhodnutie oprie tak, aby bol skutkový stav náležite zistený (§ 2 ods. 10 Tr. poriadku). Ak teda súd prvého stupňa postupoval pri hodnotení dôkazov dôsledne podľa § 2 ods. 12 Tr. poriadku, tzn. že ich hodnotil podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne a dospel tak k logicky odôvodneným úplným skutkovým zisteniam, nemôže odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť len preto, že by sám na základe svojho presvedčenia hodnotil tie isté dôkazy s iným do úvahy prichádzajúcim výsledkom. V takom prípade totiž napadnutý rozsudok netrpí žiadnou chybou. Preto ani hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstávam obžalovaného, neznamená porušenie ustanovení, ktorých účelom je objasnenie veci či zabezpečenie práva na obhajobu.

Logické závery, ku ktorým okresný súd dospel hodnotením na hlavnom pojednávaní vykonaných dôkazov jednotlivo i v ich vzájomnej súvislosti, sú podporené aj dôkazmi vykonanými na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu. Fotodokumentácia vyhotovená mestskou políciou 15. marca 2013 o pomeroch na mieste vykonaného výrubu potvrdzuje správnosť záverov okresného súdu, že na mieste výrubu nedošlo ku kalamitnej situácii, ktorá by odôvodňovala okamžitý výrub predmetných stromov

tak, ako uvádzal obžalovaný. Krajský súd poukazuje aj na závery znaleckého posudku, ktoré potvrdzujú obvodové rozmery všetkých desiatich vyrúbaných stromov vo výške 130 cm. To, že obžalovaný vo svojom písomnom vyjadrení z 10. apríla 2013 sám uvádzal výrazne nižšie rozmery obvodu stromov v tejto výške, len dokazuje, že v skutočnosti nemal prehľad o stave stromov, ktoré nechal vyrúbať. Krajský súd nemá dôvod pochybovať o kvalifikácii znalca, a preto ani o jeho závere, ku ktorému dospel skúmaním pôv po vyrúbaných stromoch a síce, že zdravotný stav predmetných stromov si nevyžadoval ich okamžitý výrub. Fakt, že sa obžalovaný v čase výrubu nezdržoval na mieste činu a dozorom poveril svedka D. X. Q., ho neospravedlňuje. Bez jeho objednávky by totiž k výrubu nedošlo. D. X. Q. pritom podal 18. marca 2013 za obžalovaného písomné oznámenie o výrube, ktoré ale nemalo zákonom predpísané a preto bolo konanie vo veci oznámenia výrubu prerušené. Až po doplnení tohto oznámenia 10. apríla 2013 orgán ochrany prírody bez vydania správneho rozhodnutia konštatoval, že si obžalovaný splnil svoju oznamovaciu povinnosť uvedenú v § 47 ods. 6 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Takéto stanovisko správneho orgánu ale neznamená, že bol samotný výrub vykonaný v súlade so zákonom a že pri jeho vykonaní nedošlo k spáchaniu trestného činu.

Naopak, z dokazovania vykonaného v rámci trestného konania vyplýva, že v danom prípade nešlo o výrub dreveniny pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka alebo pri bezprostrednej hrozbe vzniku značnej škody na majetku, ale o výrub, na ktorý sa vzťahuje režim uvedený v § 47 ods. 3 uvedeného zákona, podľa ktorého na výrub dreveniny sa vyžaduje súhlas orgánu ochrany prírody, ak tento zákon neustanovuje inak. Súhlas na výrub dreveniny sa podľa tohto ustanovenia môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreveniny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správcu, prípadne nájomcu, ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy, pozemku, na ktorom drevena rastie, ak žiadateľom nie je jeho vlastník, správca alebo nájomca a po vyznačení výrubu dreveniny.

Mesto Prešov písomne potvrdilo, že súhlas na výrub vydaný nebol. Aj Krajský pamiatkový úrad Prešov 3. júna 2013 potvrdil, že k vykonaniu zásahov do porastov rastúcich na predmetnej parcele nevydal žiadne rozhodnutie ani záväzné stanovisko, hoci to zákon č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu (pamiatkový zákon) v znení neskorších predpisov v prípade výrubu drevenín nachádzajúcich sa na nehnuteľnosti v ochrannom pásme.

Svedok F. Q. vypovedal, že o predmetný pozemok sa staral 5-6 rokov a zároveň jeho firma realizovala výrub všetkých desiatich stromov. Ak by stav predmetných stromov mal vyžadovať okamžitý výrub bez súhlasu podľa § 47 ods. 4 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, nepýtal by sa tento svedok, ktorý v tejto oblasti podniká, obžalovaného, či má povolenie na výrub týchto stromov.

Odvolací súd pritom poukazuje na znenie § 47 ods. 8 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny, v zmysle ktorého výrub dreveniny podľa odseku 3 možno vykonať len po vyznačení výrubu dreveniny a po právoplatnosti súhlasu orgánu ochrany prírody, ktorým je vykonávateľ výrubu povinný sa na požiadanie preukázať. Vykonávateľ výrubu je teda povinný na požiadanie sa vydaným súhlasom preukázať, z čoho vyplýva nielen vedomosť vykonávateľa výrubu dreveniny o nevyhnutnosti právoplatného súhlasu orgánu ochrany prírody s týmto výrubom po vyznačení výrubu dreveniny orgánom prírody, ale aj povinnosť súhlasom disponovať. Odvolateľom prezentovanej odbornosti a kvalifikácie svedka F. Q. nesvedčí, že k výrubu pristúpil, hoci nemal k dispozícii takýto súhlas pre prípad, že by sa ním musel preukázať.

Pokiaľ ide o úvahy, ktorými sa okresný súd spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny, ani v tomto smere súd prvého stupňa nepochybil.

Obžalovaný musel vedieť už z listu vlastníctva č. XXXXX, že jeho parcela C KN XXXX/XX, nachádzajúca sa v katastrálnom území X., je chránenou nehnuteľnosťou ležiacou v ochrannom pásme nehnuteľnej kultúrnej pamiatky, pamiatkovej rezervácie alebo pamiatkovej zóny. Akútna nutnosť výrubu v zmysle § 47 ods. 4 písm. a), c), g) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov ani iný dôvod, pre ktorý by v súlade so zákonom nepotreboval súhlas orgánu ochrany prírody a krajiny, nebola potvrdená. Krajský súd dospel k záveru, že konanie obžalovaný úmyselne v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi na ochranu prírody a krajiny vyrúbal stromy vo

väčšom rozsahu. To, že výrub osobne nerealizoval, je irelevantné, pretože na výrub dal záväzný pokyn, zabezpečil realizáciu výrubu a dozorom nad splnením objednávky poveril inú osobu. Správnou je teda aj právna kvalifikácia jeho skutku ako prečinu porušovania ochrany rastlín a živočíchov podľa § 305 ods. 1 písm. c) Tr. zákona.

Z týchto dôvodov nepovažoval krajský súd odvolacie námietky obžalovaného smerujúce voči výroku o vine za opodstatnené.

Pokiaľ ide o výrok o treste, voči ktorému obžalovaný neuplatnil žiadne konkrétne výhrady, ani ten netrpí žiadnymi chybami, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, prípadne zmenu.

K výroku o náhrade škody treba uviesť, že spôsob náhrady a orgán, ktorý je oprávnený o náhrade rozhodnúť, je upravený v osobitnom právnom predpise - zákone č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. Z ustanovenia § 48 ods. 1 tohto zákona vyplýva, že ak nemožno uložiť náhradnú výsadbu, orgán ochrany prírody uloží finančnú náhradu do výšky spoločenskej hodnoty dreviny, pričom tento orgán uloží povinnosť zaplatiť finančnú náhradu aj tomu, kto vyrúbal dreviny bez súhlasu. Podľa § 64 ods. 1 uvedeného zákona však orgánom ochrany prírody nie je súd, ale je ním Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Slovenská inšpekcia životného prostredia, okresný úrad v sídle kraja, okresný úrad a obec.

Okresný súd teda nemal poškodenú Slovenskú republiku s jej nárokom na náhradu škody odkázať na občianske súdne konanie ale na konanie pred iným príslušným orgánom. Keďže však v predmetnej veci tento výrok nemá pre postavenie obžalovaného podstatný význam, krajský súd len z tohto dôvodu napadnutý rozsudok nezrušil.

Tieto dôvody viedli krajský súd k tomu, že odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol. jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.